

Hamlet

DRAMA EN TRES ACTES Y EN VERS

ORIGINAL DE

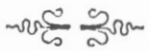
Shakspeare

TRADUÏT Y ARREGLAT Á L' ESCENA CATÓLICA

per

G. S.

Angel Guerra

BARCELONA

BIBLIOTECA DE «LA TALIA CATALANA»

Carrer del Pí, número 16

1898

PERSONATGES

HAMLET, Príncep de Dinamarca.
SOMBRA, Rey difunt de Dinamarca.
CLAUDI, Rey viu de Dinamarca.
POLONI, Conseller.
HORACI, }
MARCÈL, } Amichs d' Hamlet.

ACTE PRIMER

La escena representa l'ala interior de una galeria del castell d' El-síngor; á fora de la galeria 's veu lo jardí. Una especie de llantia penjada ab cadenes al sostre ilumina débilment la escena.

ESCENA PRIMERA

HAMLET sol.

Si de mon pesat cos la carn fexuga
entendirse pogués y anar fonentse
cayent desfeta, en llágrimes tornada!
¡Oh! si l' Etern no alsés de sa justicia
l' acer contra del lás que mort se dona!...
¡Oh! ¡Deu, Deu meu! ¡tot m' aburreix! sols trovo
en los plahers del mon fatich y tedi.
Rés vull d' ell, camp perdut hon ja no 's cullen
més que fruyts bordissenchs... ¡Oh! que axó passi
als dos mesos de mort!... No, ni als dos mesos,
encar no tant... Aquell excels Monarca
tan amant de ma mare que ni als ayres
del cel dexava amanyagar son rostre,

que era un Deu al costat d'aquexa fera...
 ¡Oh terra! ¡oh cels! ¿Per qué 'n faig remembrança!
 Y ella ensemps amorosa s'hi mostrava
 com si 'l goig de ésser d'ell d'amor fós causa;
 y no obstant ab un mes... ni vull pensarhi!
 ¡quán bé Fragilitat tens nom de fembra!
 En sols un mes; seques no encara les llágrimes
 ab que rosá del pare 'l trist cadavre,
 ella metexa, oh! cels! ella... una fera
 sens seny ni cor encara ploraria,
 y ella, ja vergonyoses esposalles
 ha contret. ¡Oh! bé es veritat que porta
 per espós lo germá de mon trist pare,
 mes tan semblant ab ell, com jo... ab Hércules!
 Y en sols un mes; sos ulls encara rojos
 pel plor enganyador, s'es desposada.
 ¡Ah! pressa criminosa que us fá córrer
 al tálam profanat! Mes, feste trossos,
 que encara que sentis, cor, funest pressagi,
 per ara morta has de servir la llengua!

ESCENA II

HAMLET, MARCEL y HORACI

HOR. Bona nit, mon senyor.

HAM. Oh! 'm plau bo véuret;
 ¿encara Elsíngor te reté en sos braços?

HOR. Per ser vostre servent.

HAM. Eix nom que 't donas
 per meu jo 'l vull. Y donchs, amich, quán tornas
 á Witemberga?... Hola, Marcel!*(Li allarga la mà).*

MAR. Oh, Príncep!

HAM. Marcel, salut! La veritat, Horaci,

¿á qué has vingut á Elsíngor?

HOR. A explicar-me...

HAM. Sentirho no voldria pas dels llavis
 d'enemich lo que 'm dius, ni lograr cregas
 que escolten mes orelles tal disculpa
 que á ton saber ofent. ¿Qué 't porta, digas,
 á Elsíngor desde 'ls banchs de Witemberga?

HOR. Senyor, los funerals del vostre pare.

HAM. Per Deu! no 't mófes d'un amich, Horaci,
 puix me sembla que més vens á esposalles.

HOR. Es vritat, com tan prompte 's celebraren.

HAM. Oh! per estalvi fós; encara no estava *(irónich)*
 fret lo dinar de mort, quan ja 's servia
 de boda lo convit... Primer trovarme
 volgut hauria al cel ab qui avorrexo
 en aquell dia infaust. Oh! pare! pare!
 Me sembla que ara 'l veig.

HOR. ¿Hont?

HAM. En ma pensa.

HOR. Algún cop jo 'l vegí aquell rey magnánim.

HAM. Era en tot cavaller sense parella.

HOR. Jo crech, senyor, que 'l vegé anit.

HAM. Vegetes

¿á qui?

HOR. Al Rey, lo vostre pare.

HAM. ¿Al pare?

HOR. L'admiració dexant, atent ohíume
 mentres vos compto lo que abdós vegetem
 exa metexa nit.HAM. Sí, per Deu, digas. *(Ansiós).*

HOR. Ja fá, senyor, dues voltes

que allá en la nit callada,

Marcel, junt ab sa guarda

l'espectre havíam vist
 de vostre estimat pare.

Sa ombra anava armada

com ell, com ell mostrantne
 lo pas y l' esguart trist.
 Tres cops davant sa vista,
 que lo terror clohia,
 passá tot atansantse
 les llances á tocar;
 mes muts y frets com marbre
 son llavi no s' obría,
 y esporguits no gosaren
 la ombra conjurar.
 Marcel, tremant encara,
 ahí 'l secret terrible
 va dirme, y anit la guarda
 del Rey ferem abdós,
 y allá altre cop á l' hora
 de mitja nit, visible
 á nostres ulls va alsarse
 l' espectre vagorós.
 Era ell! era ell! oh! Príncep,
 era vostre august pare,
 lo Rey que 'ls vassalls ploran
 encar com fills ayments;
 jo coneguí enseguida
 aquella noble cara
 semblant á n' ell, com l' una
 á l' altra dues mans.

HAM. Y ¿hon fou axó?
 MAR. En aquexa
 metexa galería.
 HAM. Y ¿anit no li parlareu?
 HOR. ¡Oh! sí, jo li parlí;
 mes quan alsont la testa
 aná á parlar volía,
 cantá lo gall y rápida
 la ombra va fugí.
 HAM. ¡Per cert, per cert m' admira! (*Pensatiu*).

HOR. També á mí m' admirava,
 mes jo puch ben jurarvos,
 mon príncep, que es vritat;
 per ço havém volgut dirvos
 tan prompte 'l que passava...
 HAM. Sí, amichs, sí; mes contorva...
 ma pensa 'l que héu comptat.
 (*Ràpit*). ¿Veitlau anit vosaltres?
 T. DOS Veitlém.
 HAM. Duya armadura...
 heu dit?
 MAR. Armat anava.
 HAM. ¿De desde 'l cap als peus?
 HOR. Del cap fins á les plantes.
 HAM. ¿No heu vist, donchs sa figura?
 MAR. Si, perque alsada duya
 la visera.
 HAM. Digueu.
 ¿lo rostre irat mostrava?
 HOR. Mes dolorit que ab ira.
 HAM. ¿Encés ó groch?
 HOR. Groch era.
 HAM. Y ¿á valtres vos mirá?
 MAR. ¡Sempre!
 HAM. ¡Oh! ¡cels! ¡oh! ¡terral!
 Calieu, mon cap delira
 ¡oh! Deu quant donaria
 per ser llavors allá!
 MAR. Mireu que 'l cor s' esglaya.
 HAM. Vritat... digueu, ¿la ombra
 s' aturá molt?
 HOR. Quan dura
 comptar espau fins cent.
 MAR. Molt més.
 HOR. No, quan jo hi era.
 HAM. ¡S' aparició m' assombra!

¿Du barba blanca?

HOR. Duya 'n...
com ans, de pur argent.

HAM. Aquexa nit vull vindre.
ab valtres á la guarda.

per si á ne 'l palau torna.

HOR. Que tornarà jo us jur.

HAM. Vindré y veuré del pare
si es la faysó gallarda.

é-hi parlaré anque s'alse
l' infern á mon conjur.

Que vostra llengua guardi,

tan sols jo vull pregarvos,

lo que m' heu dit fins ara

y lo que anit vejeu;

lo vostre zel, magnánim.

un jorn sabré pagarvos.

Mirau que entre onze y dotze

aquí us espero, ab Deu.

T. dos. Volém abdos servirvos.

HAM. ¡Oh! si, amichs estimeume.

com jo us estimi sempre. (S' en van)

(Pensatiu parla sol) Del pare surt l'esprit....

ab armes... no 'm plau, temo,

recelo, ¡oh! ¡Deu valgueumel!

recelo un crim y 'm salta

lo cor dintre del pit. (pausa)

Quan poch á poch avensan

les hores que s' esperan;

si ja fossen toades

les dotze ¡espera cor!

Los crims encar que 'ls colgue

tota la terra entera,

per ço á la fi aparexen

ab claretat major.

ESCENA III

HAMLET, CLAUDI, POLONI y la cort; patjes etc.

CLA. ¡Oh! Hamlet, món fill ¿per qué 'm dexas?

Ni en lo soli ni en ma cambra;

no se 't veu; ta faç contemplo

de tristesa 'sombrejada.

HAM. Doncas al revés, jo trobo (ab certra aspresa)

que la llum la toca massa.

CLAU. Mon bon Hamlet, no aparague

ta faç axís contristada;

fés que en ella puga veures

que ets amich de Dinamarca.

No busques, entre la pols

ton pare 'ab abatuts parpres.

POL. Ja sabs que per tots es lley

lo morir.

HAM. Sí, á tots abraça.

CLAU. Donchs, sent axís; perque mostrás

tant sentiment?

HAM. ¿Jó mostrarne?

si no sé, nó; 'l color negre

d' aquesta robá endolada;

ni mon mantell; ni 'ls gemechs,

ni mos ulls fets rius de llágrimes,

ni mon semblant dolorit;

mon dolor á expressá abastan.

Lo mostran, si, es veritat,

mes açó pot simularse.

Aquí dins, aquí dins guardo (al pit)

lo que es mes que mostra vana.

CLAU. Está bé, mes ¿creus Hamlet,

que jo sa mort no he plorada?

¿jera mon germá? y si trovo

per tot del dolor la imatge
 omplint los cors de tristesa,
 y dins ma memoria encara
 sento viure son recort,
 no per çó he volgut postrarme
 y dexar abandonat
 lo soli de Dinamarca.
 A eix si he rebut per esposa
 la que un temps fou ma cunyada
 y avuy ab mi empunya 'l ceptre,
 d' exa nació sobirana.
 Mes aquestes alegries
 van de dol acompanyades,
 puix ab elles juntes venen
 la felicitat ab llágrimes,
 les festes ab pompes fúnebres,
 cants de boda y de mort cántiques;
 en fi, 'l pler y l' aficció
 pesats en igual balansa.
 Axó als consells de Poloni
 devém, y de vostra mare
 á la prudencia.

POL.

Sí, Princep:

que vostre cor pague es lloable
 á un pare eix tribut tristíssim;
 mes també feu remembransa
 que á ne 'l seu lo pagá 'l vostre
 y aquell al seu lo pagava;
 no vulgau, donchs, contristarvos
 y resistí á 'l que Deu mana,
 que es delicté contra 'l cel
 menyspreuhar llurs ensenyances;
 y la mort dels sers volguts
 es veu del cel que axís parla:
 •mirau vostra mort, mortal, a,
 •vostre orgull aquí s' acaba.

CLAU. Dexa; donchs, ton dol, Hamlet,
 y pensa que 't resta encara
 un pare en mi, puix vull vege
 que 'ts lo primé en mon realme,
 que t' estimo com á un fill,
 y 't servo l' amor de un pare.
 M' has dit que vols tornar prompte
 de Witemberga á les aules,
 y 'm plau més que á mon costat
 estigues, sent de ma casa
 lo Prímpcep, lo cortesá
 y 'l volgut fill del Monarca.

POL. Jo també vos prego Hamlet,
 que vos quedeu ab nosaltres,
 cumplint axís lo desitg
 de ma Reyna y vostra mare.

HAM. Obehirvos sempte en tot
 será un goig per la meva ánima.

CLAU. Gracies, Hamlet, ta resposta
 ompla mon cor de gaubansa.
 Desde avuy me plau que sigas
 un altre jo en Dinamarca.

(Dirigitse á sa cort:)

Veniu, senyors, y no 's brindi
 en lo festí que 's prepara,
 sense que als núvols ho anúncien
 dels canons les veus gegantes.

(Se'n van tots menos Hamlet que queda pensatiu.)

ESCENA IV

HAMLET

Corrau vera al festí y á mi dexau-me
 com funeral xiprer vetllant la tomba

de mon pare y senyor. Brindeu joyosos
y oféguinse entre copes vostres llágrimas
d'adulació: ser vil; mes ¡ay! si ab elles,
com misteriosa veu del cel murmura,
heu amagat del crim lo sonris fréstech,
tremolin vostres caps, com groga espigá
que al rajg del sol ja veu lluhir la dallá!

ESCENA V

HAMLET, MARCEL y HORACI

HOR. ¡Prímpcepl
HAM. Horaci; avant amichs, avant.
MAR. ¿Nos esperavan ja?
HAM. Sí; l' Rey celebra
ab sa cort rich festi, mes ma presència
escusa lo meu dol y aixís espero
sol ab vosaltres dos, lluny de la orgia
l'avenir desoubri del que es pressagi
l'aparició.... (Tocan hores)
HOR. Calieu.
HAM. Tócan les dotze.
Resém are un moment y Deu nos aydi.
(En aqueix moment apareix al extrém de la ga-
leria la ombra del Rey Hamlet tal com en la
relació l' han descrita Horaci y Marcel)
¡Angels del cell de pietat ministres,
ajudaume si us plau! y tú, fantasma,
ánima comdempnáda ó gloriosa,
diadema de foch ó gloria portes.
t' haig de parlar ¡oh! ¡sí!... Hamlet mon pare.
senyor y sobirá de Dinamarca!
responme y ab cruel duptes no 'm fatigues,
¿Per qué, digam, perqué tes venerables

despelles han dexat sa sepultura,
y trencant la marmórea y negre llosa
surts á la llum groguenca de la lluna
sent més trista la nit! Digam ¿qué cercas?

HOR. Que us acosteu vos signa.
MAR. (ab por) ¡Oh! no. Prímpcepl
HAM. ¿Per qué no? ¿qui s'hi oposa? ¿no es mon pare?
res m' esglaya, l'iseguexo.
MAR. (Idi) ¡No!
HAM. ¡Apartéu vos!
La por no ha domat may mon cor de roca.
¡Dexaume sol ab ell!
T. vos. Vos obehexo. (Se'n van.)

ESCENA VI

HAMLET y la SOMBRA, (exa ha entrat fins á mitg escenari)

HAM. Aquí 'm tehs, parla ja.
SOM. Miram.
HAM. Ja 'm miro.
SOM. Aprop ja es l' hora en que á les vives flames
tinch de tornar, que á mon esprit tormentán.
HAM. ¡Oh! ¡lás esprit!
SOM. ¡Oh! no, no 'm compadexis,
escolta tan sols be' l que vaig á dirte,
escolta lo que vaig á revelar-te.
HAM. Digáu, digáu.
SOM. Jo so de ton bon pare
la ombra vagorosa, comdempnáda
á rodar per les nits demunt la terra,
y de día á patir entre les flames,
torments de mort, que sols anomenarte
gelarian ta sanch dintre ses venes
y farien saltar de dins llurs órbites.

inflamats los teus ulls; mes no puch dirte 'ls,
que aquests eterns misteris ni sentirlos
humana orella pot. Escolta, escolta.
Si amor has tingut may á ton dols pare.....

HAM. ¡Oh! ¡Deu!

SOM. Venja sa mort, y un homicidi
lo més terrible y cruel.

HAM. ¿Un homicidi?

Cuyteu, digau, perque ab ales me llensi
més lleugeres que 'l vent á la venjansa.

SOM. Ja veig que estás resolt, escoltam ara:

Se feu córrer la veu de que una tarde,
dormint de mon jardí á la fresca sombra,
me vá picá una serp, y Dinamarca
vilment ab exa veu vá se enganyada;
mes tú mon fill Hamlet, es hora sápigas
que la serp que 'm picá, avuy dú corona

HAM. ¡Oh! ja m' ho deya 'l cor ¡donchs, es mon oncle!

SOM. Aquell monstre lasciú lográ ab ses dádives
corrómpre la virtut d' esposa y Reyna.....

Dormía jo una tarde com solía
de mon jardí en lo llit de mareselva,
quan ton oncle 'm trobá sol y en silenci;
de sa escarcela un pom trau y unes gotes
de venenós licor vessá en ma orella;
¡gotes mortals! que dins les venes dexan
la sanch gelada al punt. Dins les entranyes
vá arribarme aquell foch, y tot á l' hora
la pell m' aná cayent en negres crostes;
y la vida vaig perdre quan mon ánima
tocada pel peccat ¡ay! l'ás tenia.
¡Maldat terrible! un punt plorar mes culpes
ni tan sols vaig poder. ¡Venjam, fill, venjam!
venja lo foch en que per ella m' abruso,
mes en lo crim no taquis tes mans pures. (se'n vá).
¡Adeu! espunta 'l jorn ¡Fill, no m' oblides!

ESCENA VII

HAMLET ab gran agitació

¡Angels del cell ¡oh! ¡terral... ¡oh!... ¡abismel...
mes no, detúrat, cor! no, no desmayes.

¡Que 'm recorde de tú! Sí, de ma pensa
jo esborraré 'ls recorts frívols y dolsos
de mon passat, y sempre mes en ella
ton precepte tan sols hi tindrà vida.

¡Oh! ¡trista mare! y tú 'l mes exacrable
y vil malvat, tu ets l' home que senyalan
á ma venjansa 'ls cels ab sos prodigis.

¿Que nó t' oblidi? No, pare, jo 't juro
que may més sortirás de ma memorial

ESCENA VIII

HAMLET, MARCEL y HORACI

HOR. ¡Senyor, senyor!

MAR. ¡Hamlet!

HOR. Los cels te valguen.

HAM. ¡Deu ho fassal

HOR. ¿Qué hi ha?

HAM. Amichs, acosteuvos.

HOR. ¿Qué ha passat?

MAR. ¿Qué 'ns dihou?

HAM. ¡Oh! maravelles!

HOR. Digaulas, donchs.

HAM. ¡Oh, nol ¡m descobriríau!

HOR. ¡Jo us prometo que nol

MAR. ¡També ho prometol!

HAM. Bé, donchs, ohiu; digau, ¿creyeu vosaltres que dintre un cor hi pot... ¿mes, puch fiarme?

T. DOS ¡Vos ho jurám!

HAM. Donchs bé, en tot Dinamarca no 's pot trovar un home més infame... que... 'l més malvat...

(Comprengas la situació.)

HOR. Axó temps ha ho sabíam; ¿y per d'rnosho un mort dexa la tomba?

HAM. És vritat, es vritat, y per çó penso que 's millor despedirnos y apartarnos per son camí cada hu... jo á plorar sempre, vosaltres...

MAR. Mes, ¿quó diheu, senyor? no tenen vostres frases sentit.

HAM. ¡Oh! molt me pesa que ab elles hage ofés...

HOR. No, no hi ha ofensa.

HAM. Sí, pels cels que n' hi ha, y forta, Horaci, mes no puch del espectre revelarvos les paraules terribles y fatídiques. No vulgau, donchs, saber nostra conversa; y si encar som companys en lletres y armes, jo us demano un favor.

T. DOS Demaneu, Primpcep.

HAM. Que may revelareu lo que en les ombres de aquesta nit heu vist.

HOR. Tan sols servirvos sabeu es mon desitj.

HAM. Deveu jurarho....

MAR. Ja ho hem promés, senyor.

HAM. Sobre ma espasa.

SOM. ¡Juréu! *(Lluny y espantosa.)*

HAM. ¿Haveu sentit?

T. DOS Digau. *(Ab terror.)*

HAM. Juraume

que may ningú sabrá de vostres llavis lo que heu vist y sentit.

T. DOS ¡Jurém!

HAM. ¡Oh, gracias!

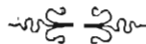
Desde avuy sepulcral vostre silenci guardi tots mos secrets; per més que un día (com tal volta será), un foll vos sembli, seu que ni un sol-sonris, ni una mirada de vostres ulls delati ma esperansa; y si un jorn no llunyá vos necessito, ¿ja 'm jureu á ma veu fidels trovarvos?

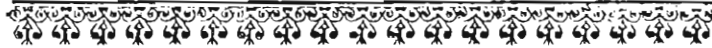
T. DOS ¡Ho jurém, ho jurém!

HAM. Deu vos premihi, que jo sabré sobrat recompensarvos, si revejarme puch ea la venjansa.

(Diu açò tornant la espasa á sa vayna, y al acabar cau lo teló.)

FÍ DEL ACTE PRIMER

ACTE SEGÓN

Gran sala del palau de Claudi, al fondo una gran cortina que 'a pot descórrer y darrera la qual hi ha 'l teatre ab decoració de bosch ó de jardí.

ESCENA PRIMERA

CLAUDI, POLONI, MARCEL y HORACI, lo Rey assegut.

CLAU. Benvinguts, bon Marcel y tú Horaci;
després del molt que ja anyorava véureus
lo favor que' reclamo de vosaltres
m' ha fet apressurar vostra vinguda.
Quelcom deveu saber de la mudansa.
que ha fet lo nostre Hamlet; y dich mudansa
perque en ell tot es nou; en rés se sembla
al que era avans. No crech que sa follía,
després de mirat tot, tinga altra causa
que la mort desgraciada de son pare.
Jo us prech, donchs, á vosaltres que passareu
ab lo Prímpcep los anys de la infantesa,
á vosaltres que sou de son cor regi

los estimats, vullau per alguns dies
deturáu en ma cort; potser renáixer
fareu lo goig en sa ánima aflagida
ó almenys podreu mirar de sa follia
si la causa troveu, pera que 's puga
donar á la aflagició que 'l mata, alivi.

HOR. Te Vostra Magestat sobre nosaltres
capdal autoritat, y axís pregarnos
no déu, fentnos honor, sino manarnos.

CLAU. Gracies, Horaci.

POL. Hámlet, de vosaltres
parla molt, y per cert no 's trovarían
en la Cort altres dos á qui professi
lo Prímceps mes amor. Axís, dignauvos
cumplir de nostre Rey les esperances
que ell agrahit sabrá com Rey daus paga.

MAR. Un y altre obehm, Senyor, gojosos
y á vostres peus reyalos posém l'afecte
que de servius á nostres cors anima.

CLAU. Agrahit me dexeu; ara us demano
que 'l més prompte millor vegeu al Prímceps
Holal mon patge! al punt guieu lla hont siga
mon fill Hamlet á aquets amichs.

HOR. Deu fassa
que nostres bons serveys pugan séus útils.

CLAU. Deu ho fassa.

HOR. Y MAR. Besém vostres reals plantes.

ESCENA II

CLAUDI Y POLONI

CLAU. Has vist al Prímceps, Poloni?

POL. L' he vist.

CLAU. Y doncas ¿qué 't sembla?....

Sa repentine follia
no sé perque 'l cor m' aterra.
Trist y concirós fa dies,
més que de costum lo veyá,
peró no creya pogués
extraviá 'l dolor sa pensa.

POL. Jo crech que no es lo dolor
d' exa mort lo que l' aquexa,
sino un amor desdenyat
que dintre son pit arrela.

Jo no us havia parlat
de sos amors ab Ofelia,
ma tendra filla, perque
en sa durada no creya.

CLAU. ¿Ell estima vostra filla?

POL. La prova en aquexa lletra
trovareu.

CLAU. Cert es de Hámlet:

(llegeix) «A ma amada y bella Ofelia:
»Dupta si son de foch y llum los astres,
»Dupta si 'l sol se mou en sa carrera,
»Dupta fins del mes cert, pero no duptis
»De mon immens amor y etern afecte»
»Aquests versos mon dolor
»y mos desitjos expressan;
»guárdals com preuat recort
»d' un cor que sols per tú alena

POL. Ma filla obedlent, la carta
ara m' ha entregat.

CLAU. Però ¿ella
com reb son amor?

POL. Com toca
á ma filla y á tal fembra:
rebutjanilo. No es Hamlet
qui ab ella déu fer parella;
al Prímceps toca la má

d' una Reyna ó una Prímpeca.
 Així ma filla li ha dit
 creyentme á mí, y 'm fa témer
 que eix amor no correspost,
 omplint son cor de tristesa,
 no haja portat á son cap
 la follia que l' altera.

CLAU. Ah! no, Poloni, no crech
 que siga la causa aquesta.
 Mort son pare, lo dolor
 que de s' esprit va fer presa,
 en lloch de minvar al temps
 cada jorn jo 'l veyá créxer;
 des llavors ni 'm mira á mi
 ni vol veurer á la Reyna,
 sa trista mare.... (*de repent*) potser
 de nosaltres dos recela....

POL. ¡Quin raig de llum!

CLAU. ¿Sabs?....

POL. No res...
 mes ¿sí fingís?....

CLAU. Ell?...

POL. ¿Sorpresa
 vos fa tal ardit?

CLAU. Si fos...

POL. Encar queda en ma escarcela
 un pom....

CLAU. (*espantat*) ¡Prou!

POL. Temeu?....

CLAU. No temo,
 mes no 'ns ha de dur la pressa
 á un crim inútil

POL. Ah! no!

CLAU. Desde avuy, tú, al Prímpep vetlla
 fins que la prova trovém
 de follia per mi incerta.

(*baix*) Si ha fingit ¡ay! d' ell!

POL. Mireu:

llegint vé....

CLAU. Doncas, comensa.

En ma cambra sabé espero
 lo resultat de ta empresa.

ESCENA III

POLONI y HAMLET

HAM. Ser ó no ser, aquest es lo problema.
 ¿Qué es mes digne? lluytar ab la fortuna
 com roure contra 'l vent ó en lo sepulcre
 cercar la pau segura y desitjada?
 ¿Qué es morir? es dormir... ¿No mes? y un somni
 nostres dolors acaba y nostres penes?
 Si es així, son repós cercar deuríam
 ab ansia viva: ¿per qué, donchs, esglaya?
 si morir es dormir y potsé un somni?
 ¿Per qué 'ns detura d' acabá ab la vida
 lo pensament crudel dels somnis tristos
 que en la foscó 'ns esperan del sepulcre?
 Açó 'ns atura en la mortal carrera;
 si aço no fos, la daga quantes voltes
 acabaria del patir les ansies.
 (*Repara en Pol.*)

Poloni vigilant ¿per qué aquest home
 me fa bullir la sanch dintre les venes?

POL. ¿Com esteu, monsenyor?

HAM. Molt be, á Deu gracies.

POL. Me conexeu?

HAM. Molt be, tu vens vinagre.

POL. Jo? no senyor.

HAM. Així tan honrat fosses.

- POL. Honrat, heu dit, senyor?
- HAM. Si, ¿que t' admira?
se' honrat avuy, es lo meteix me sembla,
que entre mil se' escullit.
- POL. Cert no hi ha dupte.
- HAM. Lo raig ardent del sol fa florir 'ls arbres
y 'ls fa créixer gemats... tens una filla?
- POL. Sí, senyor, una 'n tinch.
- HAM. Donchs no la dexis
tocar massa del sol: hi han poncelles
que el raig del sol musteix si un cop les toca.
- POL. (Si vaja amor serà 'l que son cap torba) (pausa)
(Vull parlarli altre cop.) ¿Qué llegiu Prímpep?
- HAM. Paraules sols, paraules, tot paraules.
- POL. Mes de que 's tracta?...
- HAM. Ab qui?
- POL. No, dich lo llibre.
- HAM. De calumnies tan rois; diu aquí 'l avi
que 'ls vells de mirar fosch y barba blanca
son capassos de tot, de crims horribles...
perque dintre del pit un cau hi tenen
hont cova negra serp, llá hont lo cor era;
y encara que jo'ho crech, ab tot, me sembla
que may dirho está bé, puix d' altre modo
als vells de fosch mirar, vos per exemple,
he vos exposa á ser tinguts per monstres,
sens cor ni pietat...
- POL. Cert (sa follia
no 'm sembla veritat, tot lo que parla
de son esprit dona 'l veri á conéixer).
Voleu venir, senyor, hont no fassi ayre?
- HAM. Hont, al sepulcre?
- POL. Cert que allá no hi toca.
(Avisaré á ne 'l Rey mos duptes). Prímpep,
arriban amichs vostres, jo 'm retiro
que haig de parlar al Rey.
- HAM. Deuli memories.

ESCENA IV

HAMLET, MARCEL y HORACI

- HAM. Amichs del cor, amichs.
- MAR. Altesa.
- HOR. Prímpep.
- HAM. ¿Ningú 'ns veu ja?
- MAR. Ningú. Poloni acaba
d' entrar del Rey en la tancada cambra.
- HAM. Donchs, be podém parlar sense sospita.
- HOR. Hamlet sigau prudent.
- MAR. Per Deu prudencia.
- HAM. No me 'n falta; escolteu, vos necessito.
- MAR. Maneu.
- HOR. Ans devém dirvos lo que 'na porta.
Lo Rey aquí 'ns envia pera vure
si descobrir podém la causa incerta
que fa dies lo cap vos capgirella,
¿qué li dirém, senyor? quina resposta
voleu que li torném?
- HAM. Que 'l cap, digauli,
sembla m' ha trastocat l' amor d' Ofelia.
Dit açó; á nostre plan torném. Servirme
deveu avuy, amichs, en lo que porto
entre mans en secret. Després pochs dies
d' haverse aparegut la trista sombra
de mon pare volgut, comensá un dupte
á rosegarme 'l cor que axís me deya:
—y si la sombra fos del negre abisme
l' esperit tentador que al precipici
de sa condemniació volgués llensarte
empenyente á ne 'l crim, fins d' una mare
fente duptar, y quan volguessis l' erro

criminal esmenar, ja sense vida
un cadavre á tos peus clamés venjansa...

TOTS DOS. És cert.

HAM. Sí, donchs, per ço hi volgut la prova
de la vritat tenir abans que taqui
parricida mes mans sanch ignocenta.

MAR. Y, donchs ¿qué pensau fer pera lograrho?

HAM. Jo he sentit á comptar moltes vegades
que hòmens molt criminals sos crims sens nom-
han revelat, vegent sobre unes taules [bre
de llurs maldats la imatge aterradora
y ferits crudelment per l' espectacle
dintre meteix del cor, ells, ells metexos
han acusat llurs crims secrets y negres.

Axís ho faré jo; ni una paraula
no he dit á ningú encar, y ja disposta
tinch una companyia de bons cómichs
aquí al Palau á punt per aquest vespre
representar devant del Rey, mon oncle,
de Poloni y la cort, una tragedia
hont se perpetra 'l crim que en les tenebres
d' aquella nit la sombra va comptarme.
Si Claudi es criminal, ferit en l' ànima
son esglay y sos ulls trayrantlo á l' hora
y allavors ja sé jo 'l que fer me toca.
Si es ignocent, tranquil l' imatge torva
del crim allá veurá, y llavors la calma
tornant á mon esprit dará 'm la vida,
que en mon dupte crudel per res estimo.

A vosaltres vos vull perque l' efecte
vigileu que á ne 'l Rey fa la tragedia
si 'ns sembla á tots fatal, será culpable.

HOR. Sabiament heu pensat, mes prevenirvos
contra Claudi deveu.

HAM. Ser foll m' excusa
tot lo que faig.

MAR. Ab tot, lo Rey récela.

HOR. Y Poloni.

HAM. Ja ho sé. Be, are vosaltres
digaulos al moment que una sorpresa
per agradarlos tinch aquí apromptada;
que he fet veni' al Palau cómichs famosos
pera representar obres may vistes.
Jo en tant, á prepará'ls entro una estona.
(*Se 'n va passant per la cortina que tapa lo que
figura l' escenari preparat.*)

ESCENA V

HAMLET y HORACI

HOR. Gran prudencia es la del Príncipep.

MAR. Me sembla á mí atreviment.

Si 'l Rey ja de sa follia
sospita, ¿no sembla cert
que si veu en la tragedia
una copia del que ha fet,
realizat veurá son dupte
y son cor vil y crudel,
en lloch de perdó y refugi
buscar, venjansa en Hamlet
pendrá?

HOR. Açó sí nosaltres
de ferho li donám temps.

MAR. ¿Qué vols dir?

HOR. ¿Qué? Que ja es hora
que á Dinamarca lliurém
de la injusticia y la infamia
ab que son soli ha cubert
Claudi, seguint de Poloni,
son àngel mal, los consells.

MAR. ¡Per Deu, Horaci!
 HOR. No temis.
 MAR. Aixís, donchs, ¿qué pensas fer?
 HOR. Convocar los altres nobles,
 com nosaltres descontents
 de veure robats al Príncep
 ceptre y corona de Rey,
 y si anit Claudi sa infamia
 descobris pel joch sorprés,
 y per descubril li basta
 una mirada, un mohiment,
 axequém contra ell al poble
 que delira per Hamlet,
 y donant cástich terrible
 á Claudi y son conseller,
 al trono de Dinamarca
 al nostre Príncep pujém.
 MAR. Mes ¿si nostra veu s' ofega
 en la cort indiferent,
 y descoberts Claudi 'ns trova
 minant?..
 HOR. Ab lo cap pagué. m.
 ¿Te espanta per la justícia
 donar la vida, Marcel?
 MAR. No m' espanta ni mil vides
 donar, si mil ne tingués;
 que qui devant la injustícia
 abaxa 'l front, tan vil es
 com lo vil que la consuma,
 puix la injustícia serveix.
 HOR. Demnos pressa y la noblesa
 per exa nit convidém.
 MAR. Aném... lo Rey y Poloni.
 HOR. Sempre tots don.
 MAR. Esperém:

ESCENA VI

Dits, CLAUDI, POLONI y CÓMICHS

CLAU. Y donchs, ¿qué us sembla, amichs? ¿ha estat pos-
 saber quína es la causa verdadera [sible
 que agita son esprit y son cap torba?
 HOR. Ell meteix reconeix trist sa follia;
 mes la causa ha ocultat; si bé nosaltres
 hem buscat en lo fons de ses paraules
 sense sentit á voltes, altres sabies...
 CLAU. Y ¿heu pogut?..
 POL. Y ¿heu trovat?..
 MAR. Aixís ho sembla.
 si bé nostre parer errat pot ésser.
 CLAU. Y ¿quín es lo motiu?
 MAR. L' amor d' Ofelia.
 CLAU. (Respiro;) ¿Voleu dir?
 POL. Lo que jo us deya.
 CLAU. Y ¿en qué us fixeu?
 HOR. En que sols d' ella parla
 si acás no li doneu altra conversa,
 y está son nom tan fixo en sa memoria
 que 'l donà á tot quant veu y l' impresiona.
 CLAU. Gracies, gracies amichs, una esperansa
 deu aixís á mon cor. Y tú, Poloni,
 ajudarme deurás á realisarla.
 POL. Honor será per mí, senyor, servirvos,
 y més en retornáus lo goig y calma
 que 'l Príncep ha apagat ab sa follia.
 CLAU. Fés, donchs, que Hamlet, Poloni, veja á Ofelia,
 ta dolan filla, y los deadenys cambihi
 en carlnyós parlar; potser la vista
 gorirlo logrará, ¿no us sembla, Horaci?

HOR. So de vostre parer.

MAR. També jo penso
que 's deu seguir son gust en tot quan siga
lloable y digne d' ell, perque no trovi
obstacles que exasperin sa follia.

HOR. Y apropòsit, senyor: una gran festa
lo Príncep te disposa per eix vespre,
y encárrech no's ha fet de convidáushi.
En secret aquí dintre te disposta
una escena, y los cómichs més notables
que ha trovat en Elsingor, perque donguin
devant vostre y la cort, de llurs tragedies
la millor á conéxer.

CLAU. Molt m' agrada
saber que té tal gust.

MAR. Hamlet desitja
que hi assistiu, senyor:

CLAU. Jo y la cort tota
per compláurel vindrém, axís diguéuli.
*(En aquet moment surt Hamlet ab los nobles que
ja venen al espectacle.)*

ESCENA VII

Dits, HAMLET y la Cort

HAM. Nó es menester, senyor, que convidada
per mí, ja ve la cort cap á aqueix seti.
Mirabulos, semblan bens... Que Deu vos guardi.

CLAU. ¿Y com estás, Hamlet?

HAM. Molt bé, del ayre
per are me mantinch, y d' esperances
m' engrexo; no podreu axí engrexarne
vos los vòstres capons.

CLAU. Exa resposta

no entench, Hamlet, ni tals rahons me sembla
sigan per mí.

HAM. Per mí tampoch. Poloni:
en la Universitat una vegada
¿no dius que vas sortir á fer de cómich?

POL. Sí, senyor, y 'm recordo que 'm tingueren
per bon actor.

HAM. ¿Qué feyas?

POL. Juli César,
Bruto m' assassinava al Capitoli.

HAM. Ben bruto, cert, va ser qui al Capitoli
tan capital delicte va cometre.

Y ¿qué fem? ¿no están ja llestos los cómichs?

MAR. Sí, senyor, sols esperan vostres ordres.

HAM. No us mogueu donchs, senyor, preneu lo seti;
vosaltres al devant, *(á Horaci y Marcel)*
(ni un punt la vista

de Claudi separeu.) Tú, aquí, Poloni.

CLAU. Y tú, mon bon Hamlet, aquí á ma vora.

HAM. Perdoneu, ja estich bé, d' aprop vull véurels.

Atenció, cavallers, que ja comensan.

*(Dos patges retiran la cortina que tapa l' es-
cenari.)*

CÓMICH 3.er

Humildemente os pedimos
que escucheis esta tragedia

disimulando las faltas

que haya en nosotros y en ella. *(Se fica dins.)*

HAM. Açó es la introducció.

POL. Bé, ha sigut curta.

(Surt lo Cómich primer, vestit de Rey.)

CÓMICH 1.er

Yo dejar debo ya esta amarga vida,

inevitable es ya; cederán presto

á la muerte mis fuerzas fatigadas

y entonces ¡ay de mí! hijo y esposa

sin corona el primero y la segunda infiel á mi amor, en mano agena seguro caerán.

(Còmich segón, vestit de noble.)

¡Ah, nol yo os aseguro que la corona real de vuestro hijo las sienes ceñirá y el nupcial tálamo nadie profanará mientras yo viva.

HAM. Bé, ja veurém després si fá 'l que jura!...

CÒMICH 1.^{or}

Mucho juraste.... Aquí gozar quisiera solitaria quietud; rendido siento al cansancio mi espíritu. Permite que alguna parte le conceda al sueño, de las molestas horas.

(S' asseu en un banch de pedra hont pugui reclinar lo cap.)

CÒMICH 2.^{on}

El te halague

con tranquilo descanso, y nunca el cielo en tu vida feliz pesares mezcle.

(Lo primer se posa á dormir y lo segón silenciosament se retira.)

HAM. *(A Claudi.)* Y bé, senyor, ¿qué tal vos sembla 'l

CLAU. Per are bé; ¿no té pas mals exemples? [drama?

HAM. Ca, no senyor, si tot es ficció pura, hi ha un veneno... fingit; mes mals exemples?... no, no senyor.

POI. ¿Cóm se titula 'l drama?

HAM. *La Ràtera.* Es un títol metafòrich.

Es un assassinat que hi hagué á Viena, lo Rey se diu Gonzaga, 'l germá Cészar.

¡Ah! ja veureu aviat, es una trama d' un embollech diabolich, mes ¿qué importa?

A Vostra Majestat y á mí, que l' ánima culpada no tenim, no 'ns pot fer mella.

Miráuse 'l ja altre cop; lo qui enrahona es son amich y conseller.

CLAU. Bé, calla.

HAM. Li diu si vol ser rey que ara es la hora.

(Còmich tercer, vestit de noble.)

Nunca ocasión tan favorable acaso se presente otra vez. Sólo unas gotas te deparan la mano de su esposa y el cetro real.

CÒMICH 2.^{on}

¡Oh, sí!

HAM. ¡Vaja, depressal!

comensa ja, assessí, y 'l front no arruguis de condempnat posant aquexa cara.

CÒMICH 2.^{on}

Negros designios, brazo ya dispuesto á ejecutaros, tósigo oportuno, sitio remoto, favorable el tiempo y nadie que lo observe. Tú, extraído de la profunda noche en el silencio, atroz veneno, de mortales yerbas infectado después, sirve á mi intento, pues á tu actividad mágica, horrible, la robustez vital cede tan presto.

(Al acabar tira unas gotas de l' ampolla á l' orella del Còmich primer, mentres lo Còmich tercer vigila que ningú entri.)

HAM. Veyeu, en lo jardí al Rey envenena per usurparli 'l ceptre. Aprés sa esposa ab lo germá, assessí, del Rey se casa.

(Claudi, que ha llyrtat ab si meteix fins are, s' axeca plé de confusió y s' en va. Espectació general.)

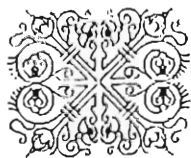
HOU. ¡Lo Rey s' axeta!

HAM. ¿Qué? ¿Us atemorisa una flama aparent?

POL. Senyor: ¿qué us passa?
 CLAU. ¡Oh, 'ns ha enganyat! ¡Aném! ¡Llums!
 POL. (*Tots los nobles s' axecan. Confusió.*) ¡Llums!
 CLAU. Anemseh.
 HAM. ¡Ja, ja, ja! ¡quin final! ¡Oh, vritat eral!
 (*L' últim ho diu à Horaci y Marcel.*)

NOTA: Los versos castellans son los metaxos de la traducció que del «Hamlet» feu Morafía.

FÍ DEL SEGÓN ACTE

ACTE TERCER

Sala gran del Palau: á un cantó taula y cadira y al fondo gran porta á la que 'a puja per esglahons.

ESCENA PRIMERA

HAMLET, MARCEL y HORACI

HAM. ¿Heu vist, amichs, heu vist? Devant l' imatge del crim, aterradora, sa vil ánima s' ha sentit impotent per aguantarse impassible á sa vista no esperada. Sos ulls tornats de foch del cap fugintli, son rostre sens color, convuls son llavi, son cabell erissat... tot delatava en ell al criminal qui enfront se trova de la víctima, quan ja en pau se creya enterrat son secret sota una llosa de tenebrós oblit.

HOR. Sí, no hi ha dupte.
 La Cort també sorpresa, en ses paraules:

confessat ha trovat son crim infame
 y á nostre veu aquesta nit juntada
 la noblesa ha jurat son extermini.
 Desseguida que 'l Rey vers á sa cambra
 s' ha retirat convuls y plé de ràbia,
 la noblesa assombrada se pregunta
 ¿qué passa? ¿qué té 'l Rey? ¿qué ha fet lo Primp-
 Allavors jo he juntat tots los més nobles, [cep?
 baix secret jurament he fet l' historia
 de la mort espantosa y execrable
 de vostre pare nymat. Sols de sentir-la
 han comprés perque 'l Rey d' allí fugia,
 han girat vers á vos sos ulls plorosos
 al contemplarvos foll; mes jo la vena
 de sa vista he esquexat y quan la causa
 de la ficció han sabut, l' entusiasme
 no ha tingut límits ja y tots á una
 per vos juran morir y ensemps venjarvos.

MAR. A una veu tots per Rey á Hamlet proclaman.

HAM. Gracies, amichs; mes ans jo vull parlarhi,
 jo vull son negre cor tení á ma vista
 y sondejar com de la mar les aygues,
 lo fons de sa maldat incompreensible.
 Jo vull vessá en son cor gota per gota
 tot lo fel de mon ánima alligida,
 jo vull tirá en son cor brasa per brasa,
 tot lo foch que á mon pare y Rey tormenta.
 Dexeu satisfé axis de ma venjansa
 l' inmens desitg que dintre mon pit cova.

MAR. No us exposeu, senyor; Claudi á sa cambra
 s' ha retirat jurant y malchintvos
 y Deu sap que medita allá ab Poloni.

HOR. ¡Sempre eix home fatal! ¡sempre Poloni!

HAM. Quan l' arbre cau, també l' eura usanosa
 que en son tronch s' entoscava va per terra.
 Ell es més vil encara que mon oncle;

ell ha fingit serenitat y calma,
 mes jo en sos ulls he descobert son ánima.

HOR. Senyor, no perdém temps, la nit avansa
 y Elsingor se prepara á llibertarse
 d' aqueix monstre crudel y á coronarvos
 de vostre pare ab la reyal diadema.
 Nosaltres del Palau obrir les portes
 á la turba devém. ¡Oh! ja 's derroca
 lo soli deshonorat de Dinamarca
 devant del sol de llibertat que apunta,
 com lo castell deombres s' enderroca
 en que son soli feu la nit obscura,
 quan resplandent lo sol surt de les aygues.

HAM. Aném, donchs, tots; ¡que Deu á tots ajudi
 y coroni 'l desitg de nostra empresa
 fent trionfar del crim á la justicia!

ESCENA II

CLAUDI

¡Oh, mon crim es atrósi son baf se 'n puja
 fins dalt del cel portant envolcallada,
 maledicció fatídica y terrible,
 la mort de mon germá. Voldria un' hora
 recullirme y pregar, mes ¡ay! mos llavis
 de coratge y temor encara trémols
 no puch obrir, que més pot mon delict
 que no ma voluntat. Lo cor s' esclaya
 y trist no sé que fer. Al cel pujarmen
 voldria ab l' esperit, misericordia
 clamant y pietat, y 'l negre abisme
 sento que 'm tira ab forza irresistible.
 ¡Per mí no hi ha perdó! mes ¿qué blasfemo?
 Si ab sanch de mon germá mon bras encara

més tenyit estigués, cent mil vegades,
 ¿no hi hauria en lo cel pluja de gracia
 per tornar-lo més pur que la neu blanca?
 Sí, aixecaré mos ulls al cel y á l' hora
 quedarán esborrades ja mes culpes.
 Però ¿quina oració faré?... Oblida,
 Senyor, mon negre crim, mon fraticidi...
 mes ¡qué oblidar si encara en mon cap porto
 la corona reyall... ¡Oh, cor de roca,
 envolcallat de mort ab negres ombres,
 ánima apassionada, vols ser lliure
 y 'l dogal de ton crim encara ostentat!
 ¡Oh, cor dur! entendrexe y plora y resa,
 fins que 'l perdó á tos crims Deu concedesca.
 (Queda abatut.)

ESCENA III

CLAUDI y POLONI

POL. ¡Senyor, senyor!
 CLAU. ¿Quí 'm crida? ¡Ah, ets tú, Poloni?
 POL. Ja está avisat Hamlet; va á venir prompte.
 CLAU. ¿Has vist, Poloni, has vist?
 POL. Ni sé avenir-me 'n.
 CLAU. ¿Quí li pot haver dit?
 POL. ¿Quí hi ha que ho sápigam
 més que nosaltres dos?
 CLAU. No ho sé, Poloni.
 Jo temo que l' infern li dona ajuda,
 y 'l pervindre y 'l passat posa á sa vista.
 POL. Prompte sabré'm si es que l' infern l' ajuda.
 CLAU. ¿Qué pensat fer?
 POL. ¿Y 'm pregunteu qué penso?
 Després de descobert nostre delicté,

amenassats de mort nos té ja 'l Príncep,
 com no podém duptar. De sa follia
 hem vist ja la ficció, que sa venjansa
 premeditada ab temps ve á descobrirnos.
 Y ¿qué hem de fer, diheu? ¿Acás voldríau
 dexarlo á vostres peus cavar la mina
 que 'ns ha de fer saltar á tots á trossos?
 ¿Voldríau cada día, altre Damocles,
 demunt de vostre cap veure scspesa
 sa espasa criminal amenassantvos?
 Ja ho sabeu, déu morir.

CLAU. ¡Oh, com me porta
 un crim á un altre crim! Lo peu rellisca
 empés per secret bras cap al abisme:
 saltat un esglahó, ¡al fons se rodal
 que recular no 's pot.

POL. (Irónich.) ¡Oh, sí! donauli
 al Príncep ignocent vostra corona,
 lo ceptre d' or posau en ses mans pures,
 mes quan la vostra testa veneranda
 entregada al botxí al poble 's pregoni,
 quan vostre amor á Hamlet pagat ab odi
 troveu en premi just, ni una paraula
 de dolor no llenseu, vos heu comprada
 vostra deshonra á eix preu; vos l' heu volguda.

CLAU. ¡Oh, may, Poloni; may! Si jo 'm llensava
 als peus d' Hamlet mos crims á confessarli
 arrepentit de mes passades culpes,
 potsé en son cor magnánim trovaria
 perdó y aculliment y ma pobra ánima
 podria recobrar la pau perduda.

POL. ¿Y axó diheu vos, axó? ¿y us creyeu digne
 d' ostentar en lo front exa corona?
 Llensaula lluny de vos y la cadena
 de vil esclau preneu que més vos quadra.
 Que siga rey Hamlet, á qui no espanta

ni tot vostre poder per presentarvos
devant tota la cort la viva imatge
de vostra vida sent que vostres llavis
la sentència pronunciïn que ell espera.
Que siga rey Hamlet y com catifa
de sos peus hi poseu la vostra testa.

CLAU. Poloni, ¡ah! tú la sanch dintre mes venes.
fas córrer ab nou foch; ¡ah! tú renoves
tot l'odi de mon pit.

POL. No, jo sols clamo
perque esporguït no deu á Dinamarca
l'espectacle d' un vil. Vostra corona
amenassada está. com Rey vos toca
defensarla ab valor contra qui gosi
de vostre cap, sacrílech, arrancarla,
y poch fa que qui gosa sign un Prímpep,
devant la lley no es més just ell que un altre.

CLAU. Sí, mes, ¿quín crim en ell deu castigarse
que nostre crim no descobrexí á l' hora?
¿Qué ha fet per entregarlo á la justicia?

POL. ¿Dich jo que á un tribunal dega entregarse?
Del Rey la lley es lo voler, donchs mória
al rigor d' exa lley.

CLAU. Mes ¿quina forma?...

POL. Sencilla, mon senyor; sa greu follia
camí nos dona obert; si en una copa
se tiran de l' ampolla misteriosa
quatre gotes tan sols y quan demani
aygua...

CLAU. Veneno, no. (*Espantat.*)

POL. Donchs, si una espasa
de les seues son cos part á part passa,
¿qui duptará que dut de sa ceguera
Hamlet meteix s'ha mort?

HAM. (*Dins.*) ¡Claudi!

CLAU. Lo Prímpep.

POL. ¿Qué lem?

CLAU. Primer, Poloni, vull parlarli,
si foll fos de vritat ¿sa mort aleve
quin be 'ns reportaria?

POL. Donchs, m' espero
per resguardaus, senyor de tota ofensa,
darrera 'ls gruixuts plechs d'exa cortina.
Si ser foll ha fingit, sa vida acaba.

CLAU. Si ser foll ha fingit, fes tú justicia.

ESCENA IV

HAMLET y CLAUDI

HAM. ¿No 'm demaneu, Senyor?

CLAU. Sí, Prímpep, vina.
¿Saps que 'm tens molt ofés?

HAM. ¿Sabeu que al pare
teniu més ofés vos?

CLAU. Vina, ta llengua
massa lliure respón.

HAM. Vinch, que la vostra
massa perversa y vil va preguntantme.

CLAU. ¿Qué es axó, Prímpep?

HAM. Y ¿qué es axó, Claudi?

CLAU. ¿Te oblidas de qui so?

HAM. No, no ho oblidó;
sou lo Rey, sou l'espós de ma cruel mare.

CLAU. (*Alsantse.*) Be está, ja't posaré devant qui't fassa
ab més temor parlar.

HAM. (*Fentlo seure per forza.*) No us heu de moure
fins que us posi devant, de la vostra ánima
pervertida, un mirall hon tot se veja.

CLAU. ¿Qué vols fer? ¿vols matárm? ¡Oh Deu! ¡socorrol

POL. ¡Socór demans, oh! (*Mou la cortina pera sortir.*)

HAM. (Que veu moures la cortina.) ¿Qué hi ha darrera?
será un gat... ja está mort, (Després d'atraspassar
á Poloni ab sa espasa.) ¿jugueu una unsa
que ja es mort?

POL. (¡Ay de mí!) (Cau mort.)

CLAU. (Aterrorisat.) ¿Qué has fet?; (m' esglaya.)

HAM. ¡Cal no res, ¿qué se jo?

CLAU. ¡Acció sangrental

HAM. És vritat, ¡oh mon oncler, acció sangrenta
y casi tan horrible y espantosa
com la de matá un Rey y après casarse
del germá assassinat...

CLAU. (¡Oh!)

HAM. Ab la esposa.

CLAU. ¿Matá un Rey?

HAM. Sí, axó dich. (Alsá la cortina y
al vurec á Poloni diu:) ¡Ah, tú, infame,
miserable y traydor, aquí tens la paga
y 'l premi á tos serveyst (A Claudi.) No, no us
[espanti,

no us retorseu les mans; aquí una estona
seyeu y jo us retorsaré fins l'ánima,
si 'l cor no tenui ja més dur que 'l bronzo.

CLAU. ¿Qué vols de mí? ¿Qué he fet que axís m'insultis?

HAM. ¿Qué heu fet, diheu? ¿qué heu fet? la més infame
de totes les maldats que hi ha en l' historia,
l' infamia de Caín que á Abel matava,
¡lo crim més espantós que hi ha en la terra!
Escolteu: una tarde 'l Rey dormia
de son jardí en lo llit de mareselva,
lo Rey vostre germá y ensemps mon pare;
allá 'l varen trobá sol y en silenci,
com la serp que entre l' herba s' esllavissa
axís avanseu vos, fins á tocarlo,
y com la serp sa venenosa baba,
axís vos en sa orella misterioses

unes gotes tireu...

CLAU. ¡Oh, calla, calla!

HAM. ¡Gotes mortals! que dins les venes dexan
la sanch gelada al punt. ¡Dins les entranyes
va arribarli aquell foch!

CLAU. ¡Oh, per Deu, Prímcept

¡Mátam si vols, mes calla que 'm ferexen
com afillats punyals tes veus terribles!

HAM. Morí al moment lo Rey; y ¡qui dleshores
hagués vist al traydor plorá á la vista
del fret cadavrel Al punt per Dinamarca
se feu córrer la veu de que una tarde
dormint lo Rey de son jardí a la sombra
lo va picá una serp, y Dinamarca
vilment ab exa veu va se enganyada.

Lo Rey fou enterrat y 'l traydor prompte
cenyí sobre son cap real diadema
robantla al fill del qui assassinat jeyn.
La viuda de aquell Rey la má li dava
y respectava al assessí lo Prímcept.

¡Mes Deu veu l'ignocent! ¡y quan ja 's creya
l'assessí assegurat sobre son trono,
geu á sos peus son conceller sens vida,
veu devant seu amenassant lo Prímcept,

(Se senten hores y rumors fondos del poble.)

y sent ja 'l crit d' un poble que s' axeca
per venjar á son Rey y fer justicial

CLAU. ¡Ah! ¿no érats foll?

HAM. ¡Ah, no! y ¿podíau créureu?

CLAU. Acabém, donchs, ¿qué vols?

HAM. ¿Qué vull? ¡ta vida,
ta corrompuda sanch gota per gota
vull veure com s' escola de tes venes,
ton cor vil trossejar y la corona
clavarte al cap perque may més la perdís!

CLAU. ¡Oh, sí, fesho com dius! tot ho merexo,

acaba mon patir que ja exa vida
carregada de crims abominables
no puch més soportar. La sanch encesa
de mon germà y ton pare cau com pluja
de foc sobre mon cor, en mí, donchs, venja'l.

HAM. Sí, y de mes mans reb de tos crims lo cástich.
(*Aixís que Hamlet va à treures la espasa s'obren
les portes del fondo, apareix la Sombra y diu:*)

SOM. ¡May, fill, sa sanch derramis! ¡Es ton oncle!
¡Fill, en tal crim no taquis tes mans pures!
(*Desapareix.*)

HAM. (*Corra d la porta.*) ¡Pare, pare, per Deu!

CLAU. (*No ha vist res.*) És foll, ¿qué 't passa?
¿qué tens? ¿qué veus?

HAM. ¡Oh, Deu! los cels vos salvan;
¡fugiu de mí, fugiu! ¡los cels no ho volent!

POBLE (*Dintre, llunyá.*) ¡Viva Hamlet! ¡viva Hamlet!

HAM. ¡Oh, 'l poble avansa!

CLAU ¡Vol ma sanch! (*Espantat.*)

POBLE (*Idem.*) ¡Moril! ¡moril!

HAM. La corona
dexeu, vos salvo jo; dintre exa cambra
ningú vos ofendrà, d'aquesta porta
sagrat es lo trespol. Mes quan la calma
torni als cors exaltats, lluny de ma vista
fugiu ben lluny, aneu de la Inglaterra
en les desertes isles un refugi
á cercá hon ningú nat puga trovarvos;
ploreu vostre passat y 'l cel vos obri
les portes que tancáreu á mon pare.

POBLE ¡Viva Hamlet! (*Forts rumors que s'acostan.*)

CLAU. ¡Jo so mort, mes ab tot, gracies!

jo viure no podré al pes de la infamia...

HAM. ¡Entreu, per Deu, entreu! (*Impacient.*)

CLAU. ¡Mes bencheuca

lo cel ton noble cor!

POBLE

¡Que mori Claudi!

(*Entra Claudi per la porta oposada á la que hi
ha mort Poloni, Hamlet la tanca y en aquell
moment entran los nobles per la del fondo.*)

ESCENA V

HAMLET, MARCEL, HORACI y NOBLES

POBLE ¡Viva Hamlet! ¡Viva!

HOR. Lo poble us aclama
per sobirá y senyor de Dinamarca,
mes ans vol de Poloni y vol de Claudi
rodolar veure'l cap fins á llurs plantes.

POBLE ¡Viva Hamlet! ¡Mori Claudi!

HAM. Amichs y nobles:

si voleu, de Poloni les despulles
aquí mirar podreu per la justicia
de Deu fetus horror de vostra vista;
mes si voleu que al sali de sos pares,
honrat y gloriós, lo Príncipe pugi
posant sota sos peus sangrent catifa,
y peijant lo cadavre de son oncle,
¡crim execrable que los cels detestan!
preneu exa corona y entregu'la
al botxí ignominiós de sa familia
que jo á aquest preu no compro una corona,

NOB. ¡Ell matá á vostre pare!

HAM. ¡Ell es mon oncle!

¿No m' ofengué á ne mí? donchs ijo 'l perdonol
Feu com volgueu, Senyor, aquí admirada
la noblesa contempla 'l cor magnánim
del Rey que Deu destina á Dinamarca.

Cenyiu exa corona gloriosa (*Li posa.*)

que 'ls polsos va cenyir del vostre pare;

guanyada la teniu ab la acció heróica
que 'us dicta vostre cor al acceptarla.

HAM. Gracies, amichs, que Deu forçes me doni
per regí ab llealtat sempre mon poble.

Tots en mí ampar, amor y auxili trovin:
los vassalls son mos fills, jo, per ells, pare.

HOR. ¡Senyors, ja tenim Rey! (*Axó ho diu pujant dalt
de les grades de la porta del fondo y dirigint-
se als nobles y poble que 's veuen al fondo.*)

TOTS ¡Viva Hamlet! ¡viva!

(*Cau lo teló.*)

Fl.

